

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a Herke Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Herke Csongor ügyvéd, ügyvédi iroda címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Kecskés Tünde jogtanácsos által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen 12.631.440,- Ft vállalkozói díj és járulékai megfizetése iránt indított perében a Baranya Megyei Bíróság 2009. november 27. napján kelt 8.G.20.210/2008/31. számú ítélete ellen az alperes által 33. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében megváltoztatja, és a keresetet teljes egészében elutasítja.

Mellőzi az alperesnek elsőfokú per költségekben való marasztalását.

A felperest terhelő, állam javára fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 757.900 (hétszázötvenhétezer-kilencszáz) forintra felemeli.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - az APEH Dél-dunántúli Regionális Igazgatósága Illeték Főosztálya felhívására - 519.400 (ötszáztizenkilencezer-négyszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

2001. augusztus 27. napján az alperes megrendelő és a felperes vállalkozó építési vállalkozási szerződést kötöttek a J.-N.-Sz. Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet elhelyezési körletének bővítési munkái tekintetében 349.968.950,- Ft egyösszegű átalányáron, 2002. január 31-ei teljesítési határidővel. A felperes a véghatáridő neki felróható elmulasztása esetére napi 150.000,- Ft árengedményt vállalt. A

szerződésben az alperes fenntartotta a jogát a tervek megváltoztatásához. A megrendelő által elrendelt pótmunkák elszámolására a felek a kivitelezés időpontjában érvényes anyagárak mellett 1.250,- Ft + ÁFA rezsióradíj számításában állapodtak meg. Szerződésükből eredő jogvitáik eldöntésére a P. Megyei Központi Kerületi Bíróság kizárólagos illetékességét kötötték ki. A felek a szerződést 2002. január 29-én a teljesítési határidő tekintetében módosították, azt 2002. július 31. napjában határozták meg. A felperes a szerződés teljesítésének vállalásához alvállalkozókat vett igénybe, ezek között az épületgépészeti és épületvillamossági munkák kivitelezésére az sz.-i székhelyű É. Építőipari Szolgáltató Kft.-vel kötött alvállalkozási szerződést. Az alvállalkozási szerződés mind a pótmunka, mind a többletmunka elszámolását tételes felmérés alapján nettó 750,- Ft-os rezsióradíj alapulvételével tette lehetővé.

Az építkezés folyamán részben áttervezés, részben egyéb műszaki szükségszerűségek miatt jelentős mennyiségű pótmunka elvégzésére került sor. Az épületgépészeti és villanszerelési pótmunkákat az alperes az É. Kft. teljesítése útján végezte el. Az összes elvégzett pótmunkája költségvonzatáról az É. Kft. 2002. november 4-én összesítőt küldött a felperesnek, eszerint azok összértéke 16.351.159,- Ft + ÁFA volt. Az É. Kft. a felperestől ennek az összegnek a pótmunka díjként történő megfizetését igényelte.

A beruházáson elvégzett teljes pótmunka díjigényének összesítését követően a felperes bruttó 82.678.045,- Ft pótmunkadíj megfizetését kérte az alperestől. Ez az összeg magában foglalta az É. Kft. alvállalkozó által a felperestől követelt pótmunkadíjat is. A felperes által előterjesztett igényt az alperes által megbízott műszaki ellenőr felülvizsgálta és abból bruttó 46.469.178,- Ft pótmunkadíjat ismert el. A műszak ellenőr által kollaudált pótmunka összesítőt a műszaki ellenőr és a felperes képviselői egyeztettek, ennek eredményeként a felperes elfogadta a kollaudált pótmunka költségvetést. A pótmunkák egyeztetése során egyeztetésre került az is, hogy a felperes teljesítési késedelméből mennyi esik az alperes érékkörébe.

2002. november 19-én a peres felek képviselői közösen jegyzőkönyvet vettek fel, amelyben rögzítették egyrészt azt, hogy az elismert pótmunka összege bruttó 46.469.178,- Ft, valamint azt, hogy a felperes érékkörébe eső késedelmes napok száma 34 nap, amely 5.100.000,- Ft késedelmi kötbér elszámolását teszi lehetővé, erre tekintettel a felperes jogos pótmunka járandóságát 41.369.178,- Ft-ban rögzítették. A jegyzőkönyv alapján a felek között létrejött a 2001. augusztus 27-ei építési vállalkozási szerződés 2. számú módosítása. A módosítás indoka a műszaki tartalom növekedése volt. A szerződésmódosításban rögzítették, hogy a 2002. november 19-én egyeztetett pótmunka költségvetésből a kivitelező járandósága nettó 33.095.342,- Ft, a módosított vállalási ár bruttó 391.338.128,- Ft. Rögzítették azt is, hogy az alapszerződés módosítással nem érintett pontjai változatlanul érvényben maradnak.

A felperes a kivitelezést 2002. november 25-én készre jelentette, a létesítményt az alperes 2002. december 3-án átvette és a 2. számú szerződésmódosítás szerinti módosított vállalkozási díjat a felperesnek megfizette.

A felperes az É. Kft. által előterjesztett pótmunkadíj igényből összesen 6.054.657,- Ft + ÁFA összeget ismert el és fizetett ki, az ezt meghaladó fizetést többszöri felszólítása ellenére megtagadta. Az É. Kft. a felperes ellen a meg nem térült pótl- és többletmunka díja megfizetése iránt pert indított. A B. M. Bíróság a 41. számú ítéletével további 10.105.152,- Ft és járulékai megfizetésére kötelezte a felperest az É. Kft. javára. Az ítélet első fokon jogerőre emelkedett, a felperes a marasztalási összeget az É. Kft.-nek megfizette. Ezt követően 2005. november 25-én a felperes fizetési felszólítást küldött az alperesnek, amelyben kérte az É. Kft.-nek megfizetett tőke és járulékai, valamint perköltség címén bruttó 18.925.688,- Ft megfizetését. Az alperes a felszólításnak nem tett eleget.

A felperes módosított keresetében kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest elsődlegesen a Ptk. 402.§ (1) bekezdése, másodlagosan a Ptk. 361.§ (1) bekezdése alapján 9.329.587,- Ft és annak 2002. december 3-tól a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamat és perköltség megfizetésére, állítva, hogy a leszállított keresetében megjelölt pótmunkadíj alapjául szolgáló pótmunkák az alperes által elfogadott - a műszaki ellenőr által kollaudozt - pótmunka összesítőben nem szerepeltek, így ezek kifizetése nem történt meg az alperes részéről a felperes felé.

Az alperes a kereset elutasítását kérte azzal, hogy a 2. számú szerződésmódosítás magába foglalta az addig elkészített és a befejezéshez szükséges pótmunkákat is, és azzal, hogy a peres felek a pótmunkákra vonatkozó vitájukat 2002. november 19-én egyezséggel rendezték. A keresettel szemben beszámítási kifogást is előterjesztett, a 2002. január 31-i teljesítési határidőhöz képest 305 napos késedelemre figyelemmel 42.600.000,- Ft tekintetében.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 8.656.083,- Ft-os és annak 2005. december 1-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 315.786,- Ft elsőfokú perköltséget, valamint kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak 227.370,- Ft le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket.

Alapvetően találta az alperes által előterjesztett illetékességi kifogást, ezért érdemben vizsgálta a felperes keresetét. Alapvetően találta az alperes arra vonatkozó védekezését is, hogy a 2. számú szerződésmódosítás szerint egyeztetett pótmunkák tartalmilag kiterjedtek a kereset tárgyává tett pótmunkákra is. Azt állapította meg, hogy ezekre a pótmunkákra a szerződésmódosításkor nem voltak tekintettel a felek, s az alperes nem bizonyította a perben, hogy részéről a pótmunkák díja a felperes részére megtérítésre került. Nem találta bizonyítottnak az alperesnek azt a védekezését sem, hogy a peres felek a pótmunkákra vonatkozó

vitájukat 2002. november 19-én egyezséggel rendezték. Alaptalannak találta végül az alperes által előterjesztett, a kötbérigény érvényesítésével kapcsolatos beszámítási kifogást is, a 2. számú szerződésmódosítás érvényességére, és a felek között irányadó voltára utalással.

A felperes módosított kereseti kérelméből az É. Kft.-nek többletmunka címén kifizetett 673.504,- Ft tekintetében a keresetet elutasította, ezt meghaladóan a Ptk. 402.§ (1) bekezdése alapján a keresetnek helyt adott.

Az ítélet ellen annak megváltoztatása és a kereset teljes egészében történő elutasítása iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést. Utalt arra, hogy a felperes tévedésre, megtévesztésre a perben nem hivatkozott, erre vonatkozóan az ítélet sem rendelkezett. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában maga is kifejtette, hogy hivatalból sem találta a 2. számú szerződésmódosítást semmisnek. A felperes a közte és az É. Kft. között létrejött szerződést meghaladó szolgáltatást rendelt meg. Az É. Kft. azt elvégezte, a felperes a munkát átvette és továbbadta az alperesnek, majd az így elkészített többlet és pótmunkákat az É. Kft. folyamatosan fenntartott pótmunkadíj igénye ellenére csak részben fizette meg. Ezzel szemben az alperes pótmunkát rendelt meg a felperestől, azokat átvette, a felperes felróható késedelméből eredő engedményekre is figyelemmel a teljes elkészített szolgáltatásra és ellenszolgáltatásra kiterjedően megállapodott, azt a 2. számú szerződésmódosításban rögzítette és az abból eredő kötelezettségeit maradéktalanul teljesítette. Ezt követően az alperes további pótmunkát nem rendelt meg, ezért a felperes a szerződés alapján további vállalkozási díjra nem tarthat igényt. Sérelmezte, hogy a beszámítási kifogást az elsőfokú bíróság arra tekintettel utasította el, mert a 2. számú szerződésmódosítás érvényes, miközben a szolgáltatás és ellenszolgáltatás vonatkozásában azt nem tartotta irányadónak.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és az alperes perköltségben való marasztalására irányult, az elsőfokú ítéletben kifejtett indokok alapján.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság is elfogadta ítélezése alapjául.

A helyes tényállásból azonban téves jogi következtetés levonásával hozta meg az elsőfokú bíróság érdemi döntését az alábbiak szerint:

A felek között az elsőfokú ítéletben megállapítottak szerint építési vállalkozási szerződés jött létre, egyösszegű átalányár kikötése mellett.

A 2. számú szerződésmódosítás megkötésére a felek között lefolytatott szakmai egyeztetést követően került sor (30. jegyzőkönyv 7-8 old. tanúvallomások). Ennek a szakmai egyeztetésnek a során a felperes az általa, illetőleg alvállalkozói által elvégzett valamennyi pótmunka vonatkozásában előterjesztette díjigényét, amelyet

az alperes műszaki ellenőrei kollaudáltak. Téves tehát az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a 2. számú szerződésmódosítás megkötése során a peres felek a felperes módosított keresetében érvényesített pótmunkadíj igény alapjául szolgáló pótmunkákra ne lettek volna tekintettel.

A szakmai egyeztetést követően a felek által közösen elfogadott pótmunkadíj összegét jegyzőkönyvben rögzítették, majd annak tartalmát a 2. számú szerződésmódosításba is átemelve az egyösszegű átalányárat megemelték. A megemelt összegű átalányár az addig elvégzett, az alapszerződésben rögzített, illetőleg a módosított műszaki tartalomnak is megfelelő munkák összességének vállalkozási díja volt.

A peres felek képviselői a 2002. november 19-ei 2. számú szerződésmódosítással tehát a Ptk. 240.§ (1) bekezdése alapján - a megváltozott műszaki tartalomnak megfelelően elvégzett pótmunkák mennyiségét és annak ellenértékét figyelembe véve - közös megegyezéssel módosították a szerződés tartalmát, azaz e jognyilatkozatukkal a szerződést kiterjesztették a megváltozott műszaki tartalom megvalósításához szükséges valamennyi pótmunkára is.

A Ptk. 240.§ (2) bekezdése, illetőleg a 2. számú szerződésmódosítás tartalma alapján a felek között létrejött építési vállalkozási szerződés módosítással nem érintett része változatlan maradt, a felek tehát továbbra is egyösszegű, átalányáras szerződéses jogviszonyban maradtak.

A 2. számú szerződésmódosítást az aláírást követően az alperes érvénytelenségre hivatkozással nem támadta meg, és ahogy az elsőfokú bíróság arra a kötbér címén előterjesztett alperesi beszámítási kifogás elutasítása körében utalt, a bíróság sem észlelte annak semmisségét hivatalból.

A fentiekben kifejtettekre tekintettel tehát a 2. számú szerződésmódosítás a peres felek között irányadónak tekintendő nemcsak a késedelmi kötbér elszámolása, hanem az addig elvégzett és bejelentett pótmunkák díjazása körében is, és a felperes, valamint az alvállalkozója között létrejött szerződéses viszony alapján az alvállalkozónak kifizetett további pótmunkadíj összege a felek által módosított átalányáras vállalkozási szerződést automatikusan nem módosítja. További díjigény érvényesítésére a felperes részéről akkor lett volna lehetőség, amennyiben olyan pótmunka díját igényelte volna, amely 2. számú szerződésmódosítás aláírását követően készült, illetőleg abban az esetben, ha 2. szerződésmódosítást eredményesen megtámadta volna.

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében részben, a Pp. 252.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította.

A sikeres fellebbezés folytán az alperes teljes egészében pernyertes lett, ezért a felperes illeték-feljegyzési jogára tekintettel le nem rótt elsőfokú és fellebbezési eljárási illeték viselésére a felperes köteles a Pp. 78.§ (1) bekezdése, valamint az

Itv. 74.§ (3) bekezdése folytán irányadó 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján.

Az alperes perköltséget nem igényelt, ezért arról a másodfokú bíróságnak rendelkeznie nem kellett.

Pécs, 2010. szeptember 14.

Dr. Juhász László s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubai Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Fekete Bálint s.k. bíró